

བུས་རབས་ 21 ལའི་ བོད་ བླ་གས་ གས་ རིག་
དངོས་ཆན་སློབ་གསའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།

༡༡། ། གདོན་ནད་གསོ་བ། །

གཙ་སྒྲིག་པ། བྱ་མཛད་སྤྱི་བུ་མཁས་ཀྱིས།

ཨི་ཏི་གས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་།

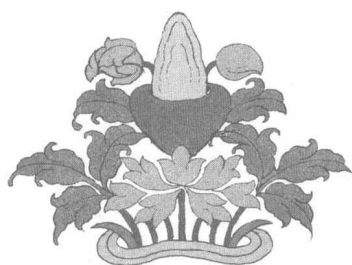

བྱས་རབས་ 21 ལའི་ བོད་ བྱགས་ གས་ རིག་
དངོས་ཆན་སློབ་གསའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།
21世纪藏医本科教育规划教材

༄༅། ། གདོན་ནད་གསེབ། །

གཙ་སྒྲིག་པ། བྱ་མདོ་སླ་བྱ་མས་རྒྱལ།

གཙ་སྒྲིག་གཞིན་པ། མ་ཅིག
ཁོངས་མི། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏医精神病学:藏文/李先加等编. - 北京:民族出版社,2004.7(2009.2重印)

二十一世纪藏医本科教育规划教材

ISBN 978-7-105-06460-1

I. 藏… II. 李… III. 藏医-精神病学-医学院校-教材-藏语 IV. R291.4

中国版本图书馆CIP数据核字(2004)第072938号

藏医精神病学

藏医精神病学编写小组 编著

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街14号 邮编100013)

<http://www.mzchs.com>

北京市艺辉印刷有限公司印刷

各地新华书店经销

2004年7月第1版 2009年2月北京第3次印刷

开本:787mm×1092mm 1/16 印张:15.75

印数:5001-7000册 定价:22.00元

ISBN 978-7-105-06460-1/G·1259(藏59)

(藏编室电话:64275311 藏文发行科电话:64227665)

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ།
 责任编辑：
 ལྷ་དགལ་ལན།
 校订者：
 དབ་གཞིའི་བཟོ་འགྲུབ་པ།
 装帧设计
 པར་ཁུས་འགན་འཁུར་པ།
 责任校对：

རྟ་མགྲིན་རྫོ་རྩེ། པ་སངས་དབང་ཆེན།
 丹真多杰 巴桑旺庆
 སླབ་དགོན་པའི་སྒྲན་པ་གྲུ་ཆང་།
 拉卜楞寺医学院
 ལུ་རྩ་རྩེང་།
 刘家峰
 ཆེ་རིང་མཆོག་།
 次仁措姆

༩༩། །གདེན་ནད་གསོ་བ།

ཚུམ་པ་ལ།	གདེན་ནད་གསོ་བའི་སྒྲོབ་དེབ་ཀྱི་ཚུམ་སྒྲིག་ཆོ་རྒྱུང་།
དཔེ་སྐྱུ་མཁན།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་།
འབྲེམ་སྐྱེལ་མཁན།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།
གནས་ཁུལ།	པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་ཁྱེར་ཁྱེར་རྫོང་མི་ཁྱེར་ལམ་ཨང་14 པ།
སྒྲིག་ཁྲིུ་ཡང་བྲངས།	100013
ཁ་པར་ཨང་བྲངས།	010 - 64275311
བརྒྱུད་འཆོང་མཁན།	རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་སྐད་སྐད་མི་ཞིན་དཔེ་ཆ་ཁང་།
པར་འདྲེབས་མཁན།	པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་དབྱི་རྩེ་པར་འདྲེབས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གི།
དུང་ཆ་ད།	787mm × 1092mm 1/ 16
པར་སྐྱེ	15.75
པར་གཞིའི་སྒྲིག་ཐབས།	2004ལོའི་ཟླ7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
པར་ཐབས།	2009ལོའི་ཟླ2པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐབས་3པ་བརྒྱབ།
པར་བྲངས།	5001 - 7000
རིན་ཆེན་།	སྒྲིང་22.00

འགོ་བརྒྱུད།

༡། ། ཉུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་
ནི་བོད་ལྷགས་སློབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་(ལོ་ལྔའི་ལམ་ལྷགས་) བཀོལ་རྒྱར་སྤུལ་བ་ཡིན་ལ།
བོད་ལྷགས་སློབ་གཉེར་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་ཀྱང་ཆེད་ལྷར་བཀོལ་ཆོག་ ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ནི་
རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། ཆོད་ལྷན། ཆ་ཆོང་བཅས་ཡིན་པའི་བོད་ལྷགས་སློབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་
དངོས་གཞི་ཚན་པའི་སློབ་དེབ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱེལ་རྒྱུན་གསོ་བ་རིག་སློབ་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
དེ་ཡང་ཀྱང་རྩ་མི་རིགས་ཀྱི་སྤུལ་བྱུང་སྤྱེལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་དང་། ཀྱང་གོའི་བྱུང་ཆོས་ལྷན་པའི་སྤྱི་
ཆོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེན་བྱ་གཞག་འཇུགས་སློབ་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་གི་མཆོ་རིམ་སློབ་གསོ་
བཅོས་རྒྱར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསོ་བ་རིག་དོ་དམ་
ཅུས་ཀྱིས་ཅ་འཇུགས་འོག་བོད་སྤྱོད་ས་དང་། མཆོ་སྤྱན། ཀན་སུའུ། སེཾ་ཁོ། དུན་ནན་བཅས་ཁོང་སྤྱོད་ས་ལྗས་
མཉམ་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསོའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཙམ་སྤྲིན་གྱི་
པར་སློབ་བྱས་པ་ལྟེ། ༡༠༠༠ལོའི་ཟླ་ལཔར། མཆོ་སྤྱན་ཁོང་ཆེད་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དང་མཆོ་སྤྱན་བོད་
ལྷགས་གསོ་བ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཟི་ལིང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མཆོ་རིམ་གསོ་བ་རིག་སློབ་གྲྭའི་བོད་ལྷགས་གསོ་
བ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཙམ་སྤྲིན་གྱི་མཉམ་སྦྲུལ་གྱིས་ཆོགས་བསྐྱུས་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསོ་
བ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཚན་ཙམ་མིའི་དབུ་བྲིད་མི་སྡེ་ཆོགས་ལྷགས་གནང་ནས་གཏམ་བཤད་གནང་། ཆོགས་འདུའི་
ཉིང་མཆོ་སྤྱན་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོས་བསྒྲིགས་པའི་སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་གྱི་ཙམ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་
སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་གྱི་ཙམ་འཛིན་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ཆོགས་འདུའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་
གསོ་བ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་རྒྱལ་ཡོངས་མཆོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་བོད་ལྷགས་གསོ་བ་རིག་ཆེད་ལས་སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་
ལྷན་ཆོགས་བཅུགས་(གཤམ་དུ་ཙམ་སྤྲིན་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ཞེས་འབོད་) ཤིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིའི་ཙམ་
སྤྲིན་བྱ་བར་མཇུག་སྤྱོད་གནང་། མཆོ་སྤྱན་ཁོང་ཆེད་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དུ་ཙམ་སྤྲིན་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་
ཁོངས་གཏོགས་གཞུང་ལས་ཁང་བཅུགས་ཏེ་སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་གྲྭ་བའི་འགན་བཞེས། ༡༠༠༡ལོའི་ཟླ་

ལབར། རྒྱལ་ཁབ་ཡུང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཚན་ཚལ་སེས་འགོ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིལ་རྒྱ་རྒྱ་མཐོ་
 རིམ་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཙམ་ཁྲིག་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་འདུ་བཟུས་ཤིང་ཙམ་ཁྲིག་
 གི་གནས་ཚུལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་། སློབ་དེབ་ཙམ་ཁྲིག་བྱ་བའི་ཁྲོད་བྱུང་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལ་གྲོས་བཟུར་
 དང་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པ་བཅུགས་ཤིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ལ་
 དངོས་སུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཅེས་
 པའི་མཚན་གསལ། ཁྲིལ་རྒྱ་ཚོགས་འདུའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་ལཔ་པ། ཙམ་ཁྲིལ་ལྷ་ཡོན་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ལན་གྲུ་རྒྱ་བཟུས་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་སྤྱི་
 གྲོས་བཟུར་ཡང་ཡང་བྱས་པ་བརྒྱད་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་བསྐྱམས་པས་དེབ་ཉེར་དུག་རྒྱ་ཁྲིལ་ནས་སོ་སོའི་མིང་
 གཏན་ལ་ཕབ། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༡༠པ། རྒྱལ་ཁབ་ཡུང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་ཉེར་དུག་
 གི་གཙོ་ཁྲིག་པ་དང་། གཙོ་ཁྲིག་གཞིན་པ། ཙམ་ཁྲིག་མི་ལྷ་བཅས་དངོས་སུ་བྱུང་བསྒྲགས་བྱས་ནས་སློབ་དེབ་
 ཙམ་ཁྲིག་གི་འགན་ཁུར་དང་ཞིབ་པའི་ལས་བཅོས་གནང་།

ལོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་ཡུང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་། ཁིང་ཚུངས་
 ལའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐིང་གི་མཉམ་འབྲེལ། སློབ་དེབ་ཙམ་ཁྲིག་མི་ལྷ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་བཙུན་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
 དེབ་ཙམ་ཁྲིག་གི་བྱ་བ་བདེ་སྒྲགས་དང་བྱུང་། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༡༡པ། ཙམ་ཁྲིལ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐི་ལིང་
 དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་
 རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་བཟུས་ནས། གཅིག་ཡུར་དང་ཆོད་ལྷན་ཡོན་པའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་
 ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་རྒྱས་གཏན་ཆོད་གཞི་ཞེས་པ་དང་རྒྱས་གཏན་
 བྱེད་ཐབས་ཞེས་པ་གཉིས་ཐོག་མར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་བྱ་བའི་གཞི་འཛིན་
 ཀྱི་ཡིག་ཆར་བརྒྱུད་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་དེབ་སོ་སོའི་གཙོ་རྒྱས་པ་གཏན་འཁེལ་དང་། འཕེལ་འགྲིལ་ནད་
 ཅེས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བཙུན་གྱི་མ་ཕྱིར་ཁྱེད་གཏན་འབེབས་བྱས་ཐོག་ ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༢པ། ཙམ་
 ཁྲིལ་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་ཐིངས་གཉིས་པ་བཟུས་ནས་མཚོན་ཆ་གསོ་
 བ་ཞེས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བརྒྱུད་གྱི་མ་ཕྱིར་རྒྱས་གཏན་གནང་བ་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པས་
 བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་བྱུང་འཕེལ་གྱི་ལོ་ཚོགས་ཐད་ལ་ཆེད་གཉེར་ཞིབ་འཇུག་དང་བསྟོ་སྤྱིང་བྱས་པ་བརྒྱད་བོད་ཀྱི་
 གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཐད་ལ་དགོངས་འཆར་གཅིག་ཡུར་བྱུང་།

ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདིའི་རིག་ཚན་དབྱེ་སྐབས་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་དང་སྐབས་དང་མདོ་
 སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཚོས་རྒྱན་འཛིན་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་རང་བཞིན་དང་ཆ་ཆར་རང་བཞིན་གཞིར་

བཞག་ཉེང་དེང་རབས་མཐོ་རིམ་གསེར་གསེར་སྒྲིབ་གསེར་གྲང་བྱ་དང་སྒྲིབ་བྲིད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་ཡང་བྱང་འབྲེལ་གང་ལེགས་བསྐྱེད་ཐོག་ བོད་རྒྱུད་མ་ཙོད་ལུགས་གསེར་གསེར་གྲྭ་ཆེན་མོ་དང་མཆོ་སྒྲོན་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲིབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཆོན་སྒྲིབ་བྲིད་ཅ་འཛིན་ཞེས་པ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་དངོས་ཆོན་སྒྲིབ་གསེར་འཆར་འགོད་སྒྲིབ་དེབ་ཆོན་པ་ཉེར་དུག་ཏུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་དང་། ཚུལ་སྤྱོད་ཀྱི་དྲུག་ཉེར་ལྟར་བོད་ལུགས་སྒྲོན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་ཆོན་(ལོ་ལྷའི་ལམ་ལུགས་) རྒྱུད་སྤྱིར་གྱི་དམིགས་ལུས་དང་མཐུན་པར་ཁ་སྒྲིག་སྤྲོད་ནས། དེ་ལྷའི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲིབ་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་དེབ་ཚོམ་སྤྱོད་གྱི་ཉམས་སྦྱང་བཟུ་ལེན་དང་། བོད་ལུགས་སྒྲོན་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྲིད་ནང་དོན་དང་བྲུང་ཆོས་ལྟར། གཅིག་གྱུར་གྱི་ཚུལ་སྤྱོད་ཅ་འཛིན་དང་། སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་ནས། རྣམ་པ། ས་བཅད་འགོད་ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལུ་འབྲེལ་སྒྲིབ་དེབ་འདིར་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་གྱི་གཞི་ཅ་གསུམ་གྱི་ནང་དོན་ཆ་ཆར་ཁོང་སྒྲིབ་བྲིད་ཀྱི་འོས་འཚམ་རང་བཞིན་དང་ཆོན་རིག་རང་བཞིན་མཐོན་གསལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། དངོས་ཆོན་སྒྲིབ་མ་གསེར་སྦྱང་བྱེད་པའི་དོན་དངོས་དང་ཡང་མཐུན་པ་བཅས་མདོར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་རིག་གཞུང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆུ་ཆོད་དང་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་མཆོན་ཡོད།

འདི་ལྟའི་ལུ་འབྲེལ་སྒྲིབ་དེབ་ཅིག་ཚོམ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། ར་ཆོར་ཚོམ་སྤྱོད་གྱི་དུས་ལུན་གྱི་ཁོང་ལས་བྲེལ་ཆེ་བ། ཚོམ་སྤྱོད་མི་སྣའི་ཤེས་བྱའི་ཆུ་ཆོད་ཀྱང་དམའ་སྒྲུབ་སྒོར་འཕྲུག་ལོངས་འགལ་གྱི་ཆ་གཡོལ་ཐབས་བྲལ་བས་ན་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་སྒྲིབ་བྲིད་གནང་མཁན་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྒྲིབ་དེབ་འདི་ལྟར་ལས་ལྟག་པའི་རང་གོང་སྤེལ་དང་། འབྲས་ཆར་དུ་བཏང་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པའི་འོག་གང་ས་རྒྱུད་སྤྱོད་གསེར་རིག་པའི་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་སྤོ་ཆེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་ཀྱན་ཏུ་དང་ཁོང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་གི་གསོས་སུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཆེད་དགོངས་འཆར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟག་སྤོལ་གནང་རོགས་ཞུ།

མཇུག་མཐར་ལུ་འབྲེལ་སྒྲིབ་དེབ་འདི་བཞིན་ཚོམ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ལ་རོགས་རམ་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་གནང་མཁན་གྱི་དང་སྤོལ་སྤྱོད་མ་དུལ་གྱི་རོགས་སྤྱོད་གནང་མཁན་ཨ་རི་ཀྱན་པན་ཐེངས་ཅ་ཆོག་པར་ཉིད་ཐག་པ་ནས་སྤྱོད་སྤོལ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཀྱིན།

རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་གྲུབ་བོད་ལུགས་གསེར་གསེར་
 ཆེད་ལས་སྒྲིབ་དེབ་ཚོམ་སྤྱོད་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཆོག་པར་ཉིད།
 ༡༠༠༠ལོའི་རྒྱུ་ལུང་།

前 言

这套教材主要供藏医学专业本科(五年制)使用,也可供藏药学专业本科试用。该套教材是我国第一套统编、规范、配套的藏医学专业本科教材。

藏医药学是我国传统医药学的重要组成部分。为大力弘扬中华民族优秀传统文化,建设具有中国特色的社会主义卫生事业,适应藏医药学高等教育改革与发展的需要,国家中医药管理局于2001年组织西藏、青海、甘肃、四川、云南等省(区)共同编写出版全国藏医本科教育规划教材。2001年5月,青海省卫生厅和青海藏医学院在西宁召开了“全国高等医药院校藏医学专业本科系列教材编写协作会”,国家中医药管理局科技司领导出席会议并讲了话。会议审议并通过了青海藏医学院编写的《教材编写总纲》和《教材编写大纲》。会后,国家中医药管理局成立了全国高等院校藏医学专业教材编审委员会(以下简称编委会),负责该系列教材编写的指导工作。编委会下设办公室挂靠在青海省卫生厅,负责日常工作。2002年4月,国家中医药管理局科技司在成都主持召开了“高等藏医学专业本科教材编写协调会”,通报了教材编写进展情况,协调和解决了教材编写工作中存在的某些问题,成立了学术专家组,并将本系列教材正式定名为“21世纪藏医本科教育规划教材”。根据成都会议精神,2002年9月,编委会在兰州召开学术专家组会议,经过反复讨论,确定了本系列教材由26门教材科目组成,以及每门教材的名称。2002年10月,国家中医药管理局正式下文确定公布了26门教材的主编、副主编和编写人员名单,明确了教材编写的任务与分工。

两年多来,在国家中医药管理局的领导和五省区卫生厅的配合下,经过广大编写人员的积极努力,教材编写工作进展顺利。2003年3月,编委会在西宁召开了“21世纪藏医本科教育规划教材”审定会议,会议研讨形成了统一、规范的《21世纪藏医本科教育规划教材审定标准》及《审定方法》,为教材的审定工作提供了必要依据。同时还确定了每门教材的主审人员,审定通过了《藏医病机学》等18门教材的初稿。2003年8月,编委会在拉萨召开了第二次教材审定会议,原则通过了《藏医外伤学》等8门教材的初稿。并组织学术专家组召开专题会议,经过充

分讨论和认真研究,对《藏医药学史》形成了一致的审定意见。

本套教材在学科划分及科目上,充分尊重藏医药传统的学科体系特色,保持藏医药学理论的系统性和完整性,同时紧密结合现代高等医药教育要求和教学规律,并依据西藏藏医学院与青海藏医学院联合编写的《全国藏医学专业本科教学大纲》,确定了“21 世纪藏医本科教育规划教材”由 26 门科目组成。在编写方法上,为符合藏医学专业本科(五年制)培养的目标,汲取有关藏医院校以往所编教材的经验,根据藏医学专业的教学内容和特点,制定了统一的编写大纲、体例、格式和章节,有利于藏医教学工作的顺利进行。

本套教材较好地解决了教学适应性和科学性的关系。注重培养学生解决问题的实际能力,较全面、系统、完整地继承了藏医药学的基础理论、基本知识和基本技能,并反映了我国藏医药学术发展的新水平和新成果。

本系列教材编写和出版是一项创新性的工作,由于时间紧,工作量大,加之编写人员的水平所限,不可避免地存在一些不足之处,热忱希望各地藏医药教学人员和广大读者在使用过程中,提出宝贵意见,以促使本系列教材日趋完善、更加符合新形势下藏医药事业发展的需要。

对本系列教材的编写和出版给予帮助和支持的单位和有关人士以及美国利众基金会表示衷心的感谢!

全国高等院校藏医学专业教材编审委员会

2004 年 6 月

ཚུམ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

༡༡། །གདོན་ནད་གསེབ་ཞེས་ཕྱ་བའི་སློབ་དེབ་འདི་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་དངོས་ཆ་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་རྟེ། བོད་ལུགས་སློབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཆུང་དང་། གཞན་བོད་ལུགས་སློབ་མཁས་དང་ནད་གཤོག་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱར་བརྟ་བྱས་ཆོག་

སློབ་དེབ་འདི་ནི་མཆོ་སློབ་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་སློབ་ལྟ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆན་འབྲམ་རམས་གཞོན་པ་ཕྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ་དང་། དགེ་ཆན་རབ་འབྲམས་པ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། མཆོ་སློབ་ཞིང་ཆེན་མཚོ་ལྷ་ལྷུ་ལྷ་མོ་སོགས་ཆོད་བློན་ཁང་གི་སློབ་པ་རབ་འབྲམས་པ་མཚོ་གསུམ་གྱིས་ཚམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་གདོན་ནད་ཀྱི་གསེབ་བསམ། ལེའུ་གསུམ་པ་གདོན་ནད་བསྐྱར་བསམ་དང་ནད་གཤོག་ ལེའུ་བཞི་པ་འབྱུང་པའི་གདོན། ལེའུ་ལྔ་པ་སྤྱོད་ཅེད། ལེའུ་དྲུག་པ་བཟུང་ཅེད། ལེའུ་བརྒྱད་པ་གཟུང་ནད། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལྷ་གདོན་གྱི་ནད་བཅས་ནི་བྱ་མདོ་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ་གྱིས་ཚམ་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། ལེའུ་དང་པོ་གདོན་ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་ལྷ་བྱམས་རྒྱལ་དང་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་གཉིས་དང་ལེའུ་དྲུག་པ་གྱིས་གདོན་ནི་མ་ཅིག་གིས་ཚམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དེབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་ཞུས་པ་ནི་མཆོ་སློབ་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་སློབ་ལྟ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆན་འབྲམ་རམས་པ་ཉ་མཁོན་རྒྱལ་ལགས་ཡིན།

སྒྲིག་སྒྲུངས་ཐད་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་དོན་ཆ་ཆར་སྤྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཙུང་འབྲེལ་དང་། གཡུ་ཚོག་པའི་ཤོག་རྒྱུ་སྐར་གསུམ། ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད། རྩེ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆའི་མན་ངག་ལྷན་ཐབས། ཨེ་མི་འབྲེལ་པམ་གྱི་སློབ་ཡིག་སྒྲིགས་སྒྲིག་ ཀྲུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཡང་ཉིག་ རིན་གཏེར་སློབ་ཡིག་གཅིས་བསྐྱུས། སོར་སློབ་དཀོན་མཆོག་པན་དར་གྱི་ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་མ། ཀྱང་གོའི་གསེར་གྱི་ཀྱན་འདུས་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ལ་དབྱེད་གཞི་སྒྲིག་རྒྱུད་དུ་དངོས་སུ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ནང་དོན་སྐར་ཞིག་ཁ་སྐར་བྱས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཙུང་འབྲེལ་ཆོག་གི་འབྲེལ་ཀྱི་མང་གཞིར་འབྲེལ་བ་ལེ་སློབ་དང་གསེར་གྱི་རྒྱུད་བཞིའི་འབྲེལ་ཆེན་དྲང་སྤྱོད་ཞལ་ལྷུང་གཉིས་བརྒྱུད་ཞིང་། ས་བཅད་འགོད་ཚུལ་ཐད་དུ་སྤྱིམ་པ་ཆོད་བད་གི་རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་བཤད་དང་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་དངོས་ཆ་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་བྲིད་ཙུང་འབྲེལ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ལ། གཞན་སློབ་དེབ་དུ་མཆིས་པའི་སེམས་སེམས་ལྱུང་གི་སྐར་སློབ་དཔོན་དཔུ་དགེ་བསམ་གཏན་མཆོག་གི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་

གངས་ཉིད་པལ་ཆེར་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད། ལེའུ་དང་པོ་གདོན་ནད་ཀྱི་བཟག་ཐབས་དང་། ལེའུ་གཉིས་པ་
གདོན་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས། ལེའུ་གསུམ་པ་གདོན་ནད་བསྐྱང་ཐབས་དང་ནད་གཞི་གསུམ་ནི་དེར་རབས་སློབ་
ཁྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རེའི་གཞུང་ལྟར་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ནས་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད་
པ་དང་། བྱིས་གདོན་ནད་འབྱུང་པོ་གདོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ངོས་ནས་བྱིས་ནད་གསོ་བའི་སློབ་དེབ་དང་དང་ཡངས་
སུམ་བསྒྲིས་པར་འདིར་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། སློབ་དེབ་ཀྱི་མཁུག་དུ་ལག་ལེན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཞུང་
བཅོས་ཁག་ཅིག་བྱུར་དུ་བཀོད་ཡོད། དེའང་ནད་ཐོག་ལག་ལེན་ལྟར་ཅུང་ཟུགས་ཆེ་བའི་ནད་གཞིའི་སློབ་ལ་
ནད་མིང་གི་གདོན་དང་། ཟུ་ཟུན། ནད་ཉགས། མི་ནོར་བའི་ཉགས། འབྲུལ་སོ་བསལ་བ། སྤྱག་ཉན།
བཅོས་ཚུལ་དང་གཉེན་པོ་བཅས་གང་བྱས་ཀྱིས་ཆ་ཆར་དུ་བཀོད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། ང་ཆོའི་རིག་གཞུང་གི་ཚུ་ཆད་དམན་ཅིང་ཚོ་མ་སྤྲིག་གི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་ལ་ལྟག་པར་དུ་ཚོ་མ་
སྤྲིག་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཐུང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ནོར་འཚུག་ནོངས་འགལ་གྱི་ཆ་འབྱུང་བར་གོར་མ་ཆག་པས།
ཟུ་ཆེའི་དགོས་སློབ་ནམས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་བཤད་སྟོན་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་དགོངས་འཆར་རིན་པོ་ཆེ་གང་
མང་གནད་ལྟེ་པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་ལོགས་འབྲུས་ཆར་དུ་གཏོང་བའི་རེ་བ་ཡང་ཡང་ཞུ།

གདོན་ནད་གསོ་བའི་སློབ་དེབ་ཚོ་སྤྲིག་ཆེ་ཆུང་ནས།
སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ་༤པར།

རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལྷགས་གསེ་རིག་དངོས་ཆུན་
 རྫོབ་གསེའི་འཆར་འཁོད་རྫོབ་དེབ་བྲི་དཀར་ཆག

མང་གཞིའི་སྒྲུབ།

- ༡ གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། བློ་འབྲུམ་ཆུལ།
- ༢ ཆེ་རྒྱུད།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། ཉི་མ་ཆེ་རིང་།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། བློ་འབྲུམ་ཆུལ་པ།
- ༣ བྱམ་པ་ལྷུས།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། ཁྲོ་རུ་ཆེ་ལྷུས།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། གཡང་དགའ། དགའ་བའི་རྡོ་རྗེ།
- ༤ འཕྲེལ་འཕྲིབ་ཅད།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། སངས་ལོ། འབྲུམ་ལོ།
- ༥ ཐུང་པ་ཅད་ཅིད།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། པད་ལོ།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། སྐལ་ལོ། དབང་གྲགས།
- ༦ རྫོབ་པ་སྒྲུབ།
 གཙོ་སྒྲིག་པ། ཀམ་ཆོགས་གཉིས།
 གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་པ། ཅི་ལྷ།

༡ ཆ་བྱད་དབྱད།

གཙུག་པ་། སྒྲོབ་བྱང་དམ་ཆོས།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། བཅུན་ཐར་ཀུལ།

༢ རིས་བཟུང་རྟགས།

གཙུག་པ་། བསམ་གྲུབ་ཀུལ།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། དཀོན་མཆོག་ཀུལ་མཆོན།

༣ གསོ་བྱད་ཐབས།

གཙུག་པ་། དཔལ་ལྷན་ཀུ་མཆོ།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། ཆེ་རིང་ཆེ་བ།

༡༠ བྱ་བྱད་ལྷན་པ།

གཙུག་པ་། བན་དེ་ཆེ་རིང་།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། ལྷ་མཁར་ཀུལ།

༡༡ མཆོག་དོན་ཡོངས་གཏད།

གཙུག་པ་། འཆོག་སུམ་ཆེན།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། སྐལ་བཟང་དོ་རྒྱུ། ཡུ་དཀར་ལོ།

༡༢ གནམ་དུག་སྐར་ཕྱིས།

གཙུག་པ་། བསམ་གྲུབ་ཀུ་མཆོ།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། ཀུན་དགའ་དུག་འཛིན། དུག་འཛིན།

ནད་ཐོག་ལག་ལེན་སྐྱོད།

༡ ཉེས་གསུམ་གསོ་བ།

གཙུག་པ་། དབང་འདུས།

གཙུག་པ་ཞོན་པ་། བསྐྱེད་ནམས་འཆི་མེད། རྣམ་ཀུལ་ཐར།

༢ རྒྱུ་ལྷན་གསོ་བ།

གཙུག་པ་། ལྷ་བས་ཀུལ།

3 མ་ཡ་ཡེ་ཡ།

གཙུག་ལྷན་གསུང་། རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།

༡ གཞུང་ཨིམས་གསེབ།

གཞི་ལྷན་གྱི་མཆོད་པ། རྒྱུ་ལྷན་གྱི་མཆོད་པ། མཆོད་པ།

4 བྱམ་ཞུང་གཞི་བ།

གཙོ་བོ་ག་གཞིན་པ། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།

ཆེན་པོ་ལྷན་དུ་གཏོང་བ།

གཙོ་བོ་གཙོ་བོ་ཆེན་པ། དེ་ལྟར་ཆེ་རིང་། དབང་ཆེན་ཆེ་བཟན།

2) ལྷན་སྒྲིལ་རྒྱ་གཞི་དང་།

གཙུག་ལྷན་གསུང་། གཡང་ལོར། བུ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་།

ཕྱི་ལ་གསེ་བ།

གཙོ་བོ་ག་གཞིན་པ། དཔལ་ལྷན། འཇམ་མི།

ཨ་ཙང་གཞི་བ།

གཙོ་བོ་གཞི་གཞི་ལ། མིང་སྒྲིབ་མཆོ་མོ། དབྱངས་ཅན་སྒྲིབ་དགའ།

༡༠ གདོན་ཅད་གསེ་བ།

གཙོ་བོ་ག་གཞོན་པ། མ་ཅིག

༡༡ བཙུག་རྒྱ་གསེ་བ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་ལ། རྩལ་ལྷ་བ་བརྩལ་དང་།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་གཞོན་ལ། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་། བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་།

༡༢ རྒྱ་གཞུང་གསེ་བ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་ལ། རྩལ་ལྷ་བ་ལ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་གཞོན་ལ། སྒྲོ་བ་ཐང་དོན་ལྷ་བ། གཡང་ལོ།

༡༣ རྩལ་ལྷ་བ་ལྷ་ལྷ་ལ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་ལ། བརྩལ་ལོ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་གཞོན་ལ། ཆེ་བཟ རྩལ་ལོ།

༡༤ རྩལ་ལྷ་བ་ལྷ་ལྷ་ལ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་ལ། འཇམ་དབྱངས་རྩལ་ལྷ་བ།

གཙུག་ཀྱི་ལྷ་གཞོན་ལ། ལྷ་དག་འཇམ་ཚོགས་། དོན་ལྷ་བ།

“二十一世纪藏医本科教育规划教材”系列教材目录

基础部分

1.《藏医药学史》

主 编 强巴赤列

副主编 大米玛 楞本嘉

2.《藏医学概论》

主 编 尼玛次仁

副主编 小米玛

3.《藏医人体学》

主 编 措如·才朗

副主编 央嘎 嘎务多吉

4.《藏医病机学》

主 编 格桑陈来

副主编 桑老 本考

5.《藏医保健学》

主 编 伟科

副主编 尕尔考 旺扎

6.《藏医药理学》

主 编 尕玛措尼

副主编 子巴

7.《藏医外治学》

主 编 旦切

副主编 增太加

8.《藏医诊断学》

主 编 三智加

副主编 贡却坚赞

9.《藏医治疗学》

主 编 班旦加措

副主编 大次仁

10.《藏医伦理学》

主 编 完德才让

副主编 兰科加

11.《四部医典汇论》

主 编 艾措千

副主编 尕藏多杰 阿吾尕洛

12.《天文历算学》

主 编 桑珠加措

副主编 贡嘎仁增

仁增

临床部分

1.《藏医三大基因学》

主 编 旺堆

副主编 索朗其美 南加太

2.《藏医内科学》

主 编 多布杰

副主编 多吉 贡郎

3.《藏医热病学》

主 编 旦正加

副主编 仁青东周

4.《藏医疫病学》

主 编 次智木

副主编 西绕加措 才让

5.《藏医五官科学》

主 编 唐卡拉杰

副主编 降拥四郎

6.《藏医杂病学》

主 编 尼玛

副主编 端智才让 昂青才旦

7.《藏医外科学》

主 编 西绕群培

副主编 央美 普琼次仁

8.《藏医儿科学》

主 编 智美

副主编 华尔江 加木科

9.《藏医妇科学》

主 编 强巴卓嘎

副主编 明吉措母 央金卓嘎

10.《藏医精神病学》

主 编 李先加

副主编 玛久

11.《藏医外伤学》

主 编 伦珠旦达

副主编 索朗次仁 索朗平措

12.《藏医解毒学》

主 编 拉毛加

副主编 罗藏东主 杨乐

13.《藏医方剂学》

主 编 旦科

副主编 才布扎 多杰

14.《藏医泻治学》

主 编 加央伦珠

副主编 贡嘎平措 顿珠